

متن پرسش

با عرض سلام و احترام محضر جناب استاد سوال بنده پیرو سوال زیر می باشد (مردم و مشروعیت ولایت فقیه (۱۰۹۰۷) س: به نام خدا سلام علیکم بنده این سوال را یک ماه پیش مطرح نمودم ولی جوابی برایم ارسال نشد سوال درباره حکومت یک ولی فقیه در جامعه است. اگر در جامعه ای در دوره ای از زمان با رای اکثریت مردم یک حکومت مردم سالارانه دینی (مثلا ولایت فقیه شیعی) شکل گرفت اما پس از چندین سال مثلا ۴۰ سال بعد به علت فساد در بخش های مختلف کشور اکثریت مردم (مثلا با یک رفراندوم) راضی به ادامه این سیستم حکومتی نبودند تکلیف چیست؟ آیا این حکومت باید به آراء مردم احترام گذاشته و کنار برود یا مستبدانه به حکومت خود ادامه دهد. با تشکر فراوان از زحمات استاد و دوستان عزیز ج: باسمه تعالی: سلام علیکم: ابن اثیر نقل می کند که بعد از قتل عثمان، در روز بیعت با علی (ع) که روز جمعه بود، مردم در مسجد حاضر شدند و علی (ع) بالای منبر رفت و فرمود: «إِيَّهَا النَّاسُ! إِنَّ هَذَا امْرُؤٌكُمْ لَيْسَ لِاحِدٍ فِيهِ حَقٌّ إِلَّا مَنْ أَمَرْتُمْ وَ قَدْ افْتَرَقْنَا بِالْأَمْسِ عَلَى امْرِئٍ وَ كُنْتُ كَارِهًا لِأَمْرِكُمْ فَأَبَيْتُمْ إِلَّا أَنْ أَكُونَ عَلَيْكُمْ، إِلَّا وَ أَنَّهُ لَيْسَ لِي دُونَكُمْ إِلَّا مَفَاتِيحُ مَا لَكُمْ وَ لَيْسَ لِي أَنْ أَخِذُ دِرْهَمًا دُونَكُمْ»؛ (الكامل، ج ۳ ص ۱۹۳ تاریخ طبری، ج ۴، ص ۴۳۵). ای مردم، حکومت از آن شماست، هیچ کس را در آن حقی نیست مگر کسی که شما او را به حکومت تعیین کنید، ما هم دیروز در حالی از یکدیگر جدا شدیم که من از قبول حکومت شما کراهت داشتم، مگر آن که بر شما مسئول باشم، بدانید که هیچ چیز به من اختصاص پیدا نمی کند، مگر همین که کلیدهای اموال شما را در دست دارم و یک درهم بیشتر از شما نمی توانم بردارم. مقام معظم رهبری «حفظه الله» در سخنانشان بابتی را باز کردند مبنی بر این که؛ مشروعیت حاکمیت ما به خواست مردم است و اگر مردم ما را نخواهند، ادامه ای کار ما از نظر شرعی مشروع نیست، چون حق انتخاب مردم همواره جای خودش محفوظ است، حال مردم وظیفه ای الهی شان را انجام دادند یا ندادند، موضوع دیگری است. (بیانات مقام معظم رهبری «حفظه الله» در اجتماع زائران و مجاوران حرم مطهر رضوی، ۱/۱/۸۹: «یقیناً حضور مردم در مشروعیت یک نظام نقش دارد. آن کسانی که در غرب، مشروعیت خودشان را اساساً ناشی از حضور مردم میدانند و هیچ عامل دیگری را در آن دخیل نمی دانند، آنها یک چنین حضوری را الان ندارند».. موفق باشید) اگر مشروعیت حکومت دینی (نظام) به حضور مردم است، در نظام ولایت فقیه کشورمان، در صورت نارضایتی عمومی مردم از نظام، چه ساز و کار قانونی و جامعی برای این مشکل طراحی شده است. اگر روزی اکثریت مردم (مثلا در یک رفراندوم) به دلیلی (مثلا فسادهای اخلاقی، سیاسی، اقتصادی و غیره) خواهان کناره گیری این نوع حکومت دینی بودند

تکلیف نظام چیست؟ آیا پافشاری نظام بر ادامه حکومت، نظام را به استبداد دینی نمی کشاند؟ آیا عدم برگزاری رفراندم عمومی (مثلا هر ۸ سال یک بار) در کشور مشروعیت حکومت را زیر سوال نمی برد؟ آیا مدل حکومتی کشور ترکیه (البته خارج از عملکرد حاکمان آنها) بهتر نیست؟ نمی دانم ولی به نظرم می رسد حکومت دینی می تواند روح تدین اجتماعی (دعای شریف مکارم الاخلاق) را در جامعه حکمفرما کند که به شیوه مردم سالارانه روی کار بماند برای این منظور هرچند سال یکبار نظر مردم در ارتباط با عملکرد نظام گرفته شود اگر مردم راضی بودند حکومت دینی به کار خود ادامه دهد در غیر این صورت احزاب یا گروههایی (هرچند غیر دینی) به شیوه دموکراتیک روی کار بیایند تا یک حکومت دینی به استبداد دینی منتهی نشود. با تشکر از جناب استاد

متن پاسخ

باسمه تعالی

سلام علیکم: چون هنوز چنین فضایی پیش نیامده پیش بینی آن هم نشده به خصوص که در تظاهراتی مثل **22 بهمن** با انتخابات، تعهد مردم به اصل نظام ظهور می کند و علی القاعده انسانها فطرتاً طالب نظام دینی هستند، اگر مردم انتقاد دارند به نحوه اجرای مسئولان اشکال دارند و نه به اصل نظام دینی، بنابراین رفراندمی که برای پذیرش یا عدم پذیرش اصل چنین نظامی باشد خیلی معقول به نظر نمی رسد. موفق باشید